

Nr 578.

Av herr **Utbult m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 256, med förslag till förordning om krigskonjunkturskatt för år 1945, m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition, nr 256, med förslag till förordning om krigskonjunkturskatt för år 1945 har liksom för år 1944 föreslagits ett särskilt skattefritt avdrag å 2 000 kronor för skattskyldig, som haft sin huvudsakliga försörjning av havsfiske.

Förslaget innebär i princip ett erkännande av att det krigskonjunkturbetonade i havsfiskarnas yrke neutraliseras av att yrkesutövarna i fråga även få erfara yrkets krigskonjunktur i form av ökade risker för olyckshändelser, som kunna drabba fiskarna till liv och lem och varå talrika exempel icke saknas.

Vi kunna emellertid icke underlåta att framhålla som vår uppfattning, att detta uttryck för statsmakternas intresse kunde givas en ännu mer konkret form. Fråga är för övrigt om man kan, då det gäller havsfisket, tala om krigskonjunktur i vanlig bemärkelse.

Vi anse att den jämförelse med tidigare inkomst som förordningen räknar med icke kan bli fullt rättvis då det gäller fisket. Fångstutbytet har för fiskarna alltid varit underkastat fluktuationer som stundom varit synnerligen våldsamma. Ena året kan fiskelyckan vara mycket dålig, medan den nästa år kan vara god. Om sålunda en fiskare 1939 varit förföljd av otur, men 1944 gynnats av rikligare tillgång, så kan detta rimligtvis icke tillskrivas något orsaksammanhang med kriget och därav föranledd konjunktur. Det är alltså inte bara prisstegringen som inverkar, utan även kvantiteten. Hur tvära kastningarna kunna bli framgår bl. a. av det förhållandet, att medan 1942 var ett relativt gott fiskeår för västkustfiskets vidkommande, så voro 1943 och 1944 betydligt sämre. Denna ojämna tillgång kan yppa sig olika för olika fiskegrenar, så att ett slags fiske kan gå bra medan ett annat går dåligt, under det att påföljande år förhållandet kan bli rakt motsatt.

Vidare bör uppmärksammas att fiskarna städse strävat efter att förbättra båtar och fångstredskap för att därigenom komma upp i bättre fångstresultat. Detta har också i stor utsträckning lyckats, men den därav föranledda fångstökningen beror ej av krigskonjunkturen utan av den tekniska utvecklingen inom yrket. Denna rationalisering har fortsatt även under kriget.

Att fiskets lönsamhet varit ringa under en följd av år före kriget har på många sätt både vittnats och erkänts, varför något ytterligare understrykande

av detta förhållande här ej behöver ifrågakomma. Man får därför ej förtänka denna yrkesgrupp, som under en följd av år före kriget sett sin ekonomiska misär bli större och större, om den känner en viss bitterhet när den avkräves dryg skatt för de förbättrade inkomsterna, som man eljest tänkt använda att likvidera gammal skuld, eventuellt att planera skydd för kommande ofärdsdagar och lågkonjunktur, som man för övrigt redan börjar kunna spåra.

Att fisket är hårt och krävande behöver ej påpekas. Då fiskaren hunnit till 50- à 55-årsåldern är han som regel utsliten och bräckt av det farofyllda och därmed också nervuppslitande yrket. Helt naturligt har kriget med dess ökade faror också medfört en stegring av denna företeelse med därav följande avgång från yrket. Det är, som förut framhållits, så, att det finnes en krigskonjunktur inte bara i fråga om inkomster utan även då det gäller risk för livet. Det torde räcka med att erinra om att hittills 27 båtar med 83 fiskare gått bort genom krigsförlisning sedan detta krig började, varav inte mindre än 10 båtar och 25 man gått förlorade genom krigsorsaker på de sista 9 månaderna. Av detta senare framgå de oerhörda risker som äro rådande och som ha varit rådande under hela kriget, framför allt då för västkustfiskets del.

De sista krigshändelserna, som försiggått och försiggå såväl i södra Östersjön som i Kattegatt och Skagerack, äro en oerhörd påfrestning för de fiskare som det här är fråga om och torde väl vara bevis nog för att de här nämnda fiskarna äro utsatta för krigsrisker, som icke stå de krigförande ländernas sjöfolk långt efter, och i jämförelse med våra svenska sjömän har man rätt ifrågasätta, om inte våra havsfiskare numera äro utsatta för större risker än svenska sjömän i allmänhet.

Av den kungl. propositionen nr 256 framgår, att såväl befälhavare som besättningsmän, som äro anställda på handelsfartyg, äro befriade från att erlägga krigskonjunkturskatt, såvitt angår inkomst av berörda anställning.

Därtill kommer att från och med 1944 års taxering sjömännen och från och med innevarande års taxering enligt kungl. propositionen nr 187 även delägare i mindre fraktskutor befriats från skattskyldighet för 50 % av krigsrisersättningen.

Vi finna detta visserligen vara i sin fulla ordning, men vi anse tillika, att havsfiskarnas ställning är fullt jämförbar med nyssnämnda yrkesgrupper.

Att göra skillnad i beskattning i fråga om krigskonjunkturskatt för dessa båda här nämnda yrkesgrupper (sjömän och havsfiskare) kan inte anses tillfredsställande ur rättvisesynpunkt.

På grund av vad vi sålunda anfört hemställa vi,

att riksdagen måtte besluta sådan ändring i Kungl. Maj:ts förslag till förordning om krigskonjunkturskatt, att skattskyldig, som haft sin huvudsakliga inkomst av havsfiske, helt befrias från erläggande av sådan skatt. Om detta ej är möjligt

anhålla vi, att riksdagen måtte besluta att skattskyldig, som haft sin huvudsakliga försörjning av havsfiske, äger från den merinkomst av rörelse, som återstår sedan avdraget å medgivna 3 000 kronor gjorts, tillgodonjuta ett ytterligare avdrag å 5 000 kronor i stället för det i propositionen medgivna 2 000-kronorsavdraget.

Stockholm i april 1945.

Birger Utbult.

Ernst V. Staxäng.

*Erik Johansson,
öckerö.*

Wald. Svensson.

Ragnar Persson.

Anders Pettersson.

*Gösta Andersson,
Möln dal.*

J. W. Mårtensson.

*C. O. Carlsson,
Bakeröd.*
